

FASIL 341
DEVLET SU İŞLERİ YASASI
SULARIN MÜLKİYET VE KONTROLÜNÜN KİME AİT OLDUĞU, SU
TESİSLERİNİN İNŞAASI, VE BUNLARLA İLGİLİ BAŞKA AMAÇLAR İÇİN
KURAL ÖNGÖREN YASA

MADDE DİZİNİ:

Madde 1	Kısa isim
Madde 2	Tefsir
Madde 3	Suların Devlet Malı Sayılması
Madde 4	Devletin Su Alma Depolama, Veya Yöndeğiştirme, Su Tesisleri İnşa Etme, Arazi İktisap Etme ve Engelleri Ortadan Kaldırma Yetkisi
Madde 5	Bakanlar Kurulu Su Tesislerinin Yapılmasını Emreder
Madde 6	Su Komiserlerince Su Haklarının Kayda Geçirilmesi
Madde 7	Su Kanallarının Tescili
Madde 8	Tanıkları Hazır Bulunmaya Zorlama Yetkisi
Madde 9	Sicilin Kaymakama Tevdi Edilmesi
Madde 10	Sicile İtirazda Bulunulma Yetkisi
Madde 11	İtirazların Dinlenmesi
Madde 12	Sicil Ne Zaman Bağlayıcı Olabilir
Madde 13	Su İşleri Dairesi Müdürüne Verilen Bazı Yetkiler ve Bu Yetkiler Sonucu Yapılan Eylemler
Madde 14	Su Haklarının İlgililerce Kullanılmasına Olanak Sağlanması
Madde 15	Tarifenamenin Su Komiserlerince hazırlanması
Madde 16	Tarifnameye Uygulanan Kurallar
Madde 17	Arazi İktisabı Veya Engellerin Kaldırılması İçin Tavsiye
Madde 18	Menfaat Sahiplerine İhbarname
Madde 19	Bakanlar Kurulunca Onaylama
Madde 20	Arazinin Devletin Malı Olması ve Planlama İnşaat Dairesi Müdürünün Engelleri Ortadan Kaldırma Yetkisi
Madde 21	Tanzimatın Kararlaştırılması
Madde 22	Bakanlar Kurulunun Satma v.s. Yetkisi
Madde 23	Düzenleyici İşler
Madde 24	Vergi Veya Harçların Revizyona Tabi Tutulması
Madde 25	Vergi Veya Harçların Öncelikli Olması
Madde 26	Vergi Veya Harçların Tahsili
Madde 27	Acil Durumlarda Zorunlu Çalıştırma Yetkisi
Madde 28	Suçlar ve Cezalar
Madde 29	Tüzük
Madde 30	Nehir Ve Saireden İçme Suyu Alma Hakkı
Madde 31	Koruma

DEVLET SU İŞLERİ YASASI
SULARIN MÜLKİYET VE KONTROLÜNÜN KİME AİT OLDUĞU, SU
TESİSLERİNİN İNŞAASI, VE BUNLARLA İLGİLİ BAŞKA AMAÇLAR İÇİN
KURAL ÖNGÖREN YASA

1949

Fasıl 305

24/49 43/55

9/58

Kısa İsim

(12 Mayıs 1928)

Tefsir

1. Bu Yasa Devlet Su İşleri Yasası olarak isimlendirilir.

2. Bu Yasada-

"arazi" araziyi (araziye ait otlatma haklarıyla birlikte), binaları, ağaçları, irtifak haklarını, koparılmamış ürünleri ve bu Yasa uyarınca Devletin mutlak malı sayılan sular ve sulardaki haklar dışındaki suları ve sulardaki hakları içerir.

"menfaat sahipleri" bu Yasa uyarınca iktisap edilen araziyle ilgili olarak ödenecek tazminat üzerinde hak talep eden tüm kişileri içerir ve araziyle ilgili herhangi bir irtifak hakkı üzerinde menfaati bulunan bir kişi araziyle ilgili menfaat sahibi sayılır.

"Kaymakam" inşa edilmiş veya edilecek olan su tesislerinin veya iktisap edilmiş veya edilecek olan herhangi bir arazinin bulunduğu ilçenin Kaymakamını anlatır.

"kişi" tüzel kişiliğe sahip olan veya olmayan herhangi bir kişi topluluğunu ve herhangi bir kilise kuruluşunu veya dini kuruluşu içerir.

"su" bu Yasanın 3. maddesinde öngörülen suları anlatır.

"su tesisleri" su depolamak, dağıtmak, ölçmek veya ayarlamak amaçları için kullanılan veya inşa edilen ve bu amaçlar için kullanılmakta olan veya Devletçe veya Devlet adına bu Yasa uyarınca inşa edilmiş bulunan tüm kuyu, arteziyen kuyusu, su haznesi, baraj, savak, havuz, sarnıç, tünel, süzülme yatağı, su yolu, su arkı, ara su borusu, su borusu, çeşme, savak kapağı, vana, pompa, kanal, makine ve tüm diğer yapı ve araç gereci içerir.

Suların Devlet
Malı Sayılması

3. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde halen yürürlükte olan herhangi başka bir Yasada tersine bir kural öngörülmesine bakılmaksızın-

(a) şimdiye kadar yeryüzüne getirilmesini veya yeryüzüne çıkarılmasını veya yeryüzüne akmasını sağlayacak herhangi bir tertibat alınmamış tüm yeraltı suları (ikinci sular dahil); ve

(b) herhangi bir nehir, pınar, dere veya su yolunun boşa giden suları; ve

(c) tüm diğer artık sular, Devletin mutlak malı sayılır ve hiçbir kimse Kaymakamın yazılı iznini almadan bu gibi suları alamaz veya kullanamaz veya kullanmak için tertibat alamaz.

Fasıl 351

2, 28/45

Ancak, Kuyular Yasası uyarınca Kaymakamca verilen bir kuyu ruhsatına istinaden açılan veya inşa edilen herhangi bir kuyu veya sıra kuyularının sularıyla ilgili olarak bu fıkra uyarınca izin gerekmez.

(2) Üzerinde özel veya başka haklar bulunan herhangi bir nehir,

pınar, dere, veya su yolunun suları ile ilgili olarak su tesisleri yapıldığında, bu gibi nehir, pınar, dere veya su yolunun suları, oradan su almaya hakkı olan kişilere veya arazilere su verilmesi için bu Yasanın öngördüğü tertibat alındıktan sonra, Devletin mutlak malı olur ve hiçbir kimse aşağıdaki maddelerde öngörülen durumlar dışında söz konusu suları alamaz veya kullanamaz.

Devletin Su Alma Depolama, Veya Yöndeğiştirme, Su Tesisleri İnşa Etme, Arazi İktisap Etme ve Engelleri Ortadan Kaldırma Yetkisi	4. Su almak veya kullanmak amaçları için Devlet- (a) Söz konusu suyu, uygun göreceği şekilde, depolayabilir, akış yönünü değıştirebilir veya başka biçimde muameleye tabi tutulabilir veya idare edebilir; (b)su tesisleri inşa edebilir; (c)su tesisleri inşaası veya bakım ve onarımı için arazi iktisap edebilir; (d)su tesislerine engel teşkil eden herhangi bir bina veya yapıyı veya başka şeyi ortadan kaldıracaktır veya ona müdahale edebilir.
Bakanlar Kurulu Su Tesislerinin Yapılmasını Emreder	5. Bakanlar Kurulu, bu Yasa uyarınca yapılacak su tesislerini zaman zaman kararlaştırır.
Su Komiserlerince Su Haklarının Kayda Geçirilmesi	6. Bu Yasa uyarınca yapılacak su tesislerinden mevcut su haklarının olumsuz yönde etkileneceğı veya etkilenebileceğı görülürse, Bakanlar Kurulu, söz konusu hakların aşağıda öngörüldüğü biçimde nitelik, miktar ve yerlerini saptayıp kayda geçirmek amacıyla üç Su Komiseri tayin eder.
Su Kanallarının Tescili	7. Su Komiserleri- (a) Kanaatlarınca yukarıda sözü edildiğı gibi olumsuz yönde etkilenebilecek durumda olan herhangi bir su hakkına dayanılarak, soruşturma tarihinde, herhangi bir kişice kullanılmakta olan tüm kanalları; (b) soruşturma tarihinden hemen önceki beş yıl içinde her kanalın yasal olarak sulandığı arazinin ortalama alanını (bu ortalama, en geniş alanının sulandığı üç yıl esas alınarak hesaplanır); (c) Söz konusu alanın sözü edilen süre içinde yılda ortalama kaç kez sulandığını ve sulamanın kış ürünü yetiştirmek amacıyla mı yoksa yaz ürünü yetiştirmek amacıyla mı yapıldığını; (d) Soruşturma tarihinde kullanılmaktan vazgeçilmiş olan ancak- (i) Soruşturma tarihinden hemen önceki on yıl içinde herhangi bir zaman bir su hakkına dayanılarak kullanıldığı; (ii) kullanılmaktan vazgeçilmesi, kullanma hakkı olan kişinin ergin

olmamasına veya akli veya fiziksel yetersizlik içinde olmasına veya Kıbrıs dışında bulunmasına veya mali olanaktan yoksun olmasına dayandığı;

(iii) tasarlanan su işlerinden etkilenme durumunda olduğu, kanıtlanan tüm kanalları ve bu gibi kanalların yasal olarak suladığı arazinin ortalama alanını ve arazinin kış ürünü yetiştirmek amacıyla mı yoksa yaz ürünü yetiştirmek amacıyla mı sulandığını;

(e) Herhangi bir değirmen veya makine ile ilgili hizmetlerde kullanılmak üzere veya herhangi başka bir amaç için sahip olunan su alma haklarını ve bu gibi hakların nitelik ve miktarını, saptar ve bu yasada "Sicil" diye anılan bir deftere kaydeder. Su Komiserleri, her kanalın mevkiini ve izlediği yolu ve yukarıda sözü edildiği gibi her kanalla sulanan arazinin mevkiini ve alanını gösteren bir plân hazırlanmasını ve Sicile iliştilmesini sağlar.

Tanıkları Hazır
Bulunmaya
Zorlama Yetkisi

8. Su Komiserleri, soruşturma tarihinden en az bir ay önce, soruşturmanın ilgilendirdiği her köyde, tüm ilgili kişilere taleplerini desteklemek için dayandıkları delillerle birlikte Su Komiserlerinin huzurunda isbatı vücut etmeleri için çağrıda bulunan bir bildiri yayımlanmasını sağlarlar; ve söz konusu soruşturma amaçları için Su Komiserleri, soruşturma sırasında ortaya çıkan herhangi bir sorunun incelenmesi veya çözümlenmesi için hazır bulunmaları veya şahadet vermeleri gerekli görülen kişilerden celpname ile hazır bulunmalarını isteyebilir ve her hangi bir kişi böyle bir celpname üzerine hazır bulunmayı veya soruşturma amaçları bakımından esasa ilişkin olan bir soruyu cevaplandırmayı veya ibraz edilmesi istenen herhangi bir belgeyi ibraz etmeyi reddederse, on liraya kadar para cezasına çarptırılabilir.

Sicilin
Kaymakama
Tevdi Edilmesi

9. Bu Yasa uyarınca su tesisleriyle ilgili bir soruşturmanın tamamlanması üzerine, Su Komiserlerinin tümü, veya aralarında anlaşmazlık varsa, çoğunluğu Sicili imzalar ve bir suretini Kaymakama ve birer suretini de su hakkı bulunan her köyün Muhtarına tevdi eder ve bu gibi her köyde bir bildiri yayımlayarak Sicilin suretlerinin böylece tevdi edildiğini ve Sicilde gösterilen haklara itirazı olanların itirazlarını bildirin yayımlandığı tarihten başlayarak iki ay içinde yapmaları gerektiğini duyurur.

Sicile İtirazda
Bulunulma
Yetkisi

10. Devlet adına Tapu ve Kadastro Dairesi Müdürü veya Sicildeki kayıtlardan hakları etkilenen herhangi bir kişi, Sicilin Kaymakama tevdi edildiğini bildiren bildiri tarihinden başlayarak iki ay içinde Sicile aşağıda öngörüldüğü biçimde itirazda bulunabilir:

Ancak, menfaat sahibi herhangi bir tarafın rızasıyla Tapu ve Kadastro Dairesi Müdürü, kendi takdirine göre, Sicilde herhangi bir zaman değişiklik yapabilir.

İtirazların
Dinlenmesi

11. Bu gibi itirazlar, Sicile itiraz eden kişinin davacı, Sicili imzalayan Su Komiserlerinin ise davalı olarak gösterilecekleri Sicilin düzeltilmesini isteyen bir dilekçe ile Sicil hangi ilçede tevdi edilmişse o ilçenin Kaza Mahkemesinde başlatılacak dava yoluyla yapılır ve bu gibi itirazlarla ilgili Mahkeme kararlarına karşı, normal hukuk davalarında verilen kararlarda olduğu biçimde ve aynı kısıtlamalara bağlı olarak istinaf edilebilir. Ancak, Kaza Mahkemesi bu madde uyarınca tüm dilekçeleri dinleme ve karara bağlama konusunda sınırsız yargı yetkisine sahiptir.

Sicil Ne Zaman
Bağlayıcı
Olabilir

12. Sicilin yukarıda sözü edildiği gibi tevdi edilmesinden iki ay geçtikten sonra, Sicil yukarıda sözü edildiği gibi yapılan itirazlar dışında ve 10. madde ile Tapu ve kadastro Dairesi Müdürüne verilen düzeltme yetkisine bağlı olarak, tüm kişiler bakımından kesin ve bağlayıcı olur ve içerdiği tüm konularda bu Yasa amaçları bakımından kesin delil sayılır.

Su İşleri Dairesi
Müdürüne
Verilen Bazı
Yetkiler ve Bu
Yetkiler Sonucu
Yapılan
Eylemler
2,24/49

13.(1) Bu Yasanın içerdiği herhangi bir kurala bakılmaksızın ve üzerinde özel haklar bulunan herhangi bir su ile ilgili olarak bu Yasa uyarınca su tesisleri yapılmasına karar verilmesinin isabetli veya uygun olup olmadığının saptanması amacıyla Su İşleri Dairesi Müdürünün aşağıdakileri yapması yasaldır-

(a) Herhangi bir araziye girip arazinin mesaha ve seviye ölçülerini almak, özel haklara bağlı suyun akışını incelemek ve belirli noktalardaki su miktarını saptamak ve ölçmek amacıyla arazi içinde veya üzerinde gerekli biçimde ve gerekli araçlarla gerekli olan deneyimleri yapmak ve bunlarla ilgili olarak arazi üzerinde geçici olarak herhangi bir yapı inşa etmek veya herhangi bir makine veya alet kurmak;

(b) Söz konusu suyun akışını geçici olarak düzenlemek, durdurmak veya başka bir yöne çevirmek;

(c) Yukarıda sözü edilen amaçlarla ilgili olan malzeme ve tüm kişiler için geçit temin etmek;

(d) (2). fıkra kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, söz konusu suya ilişkin herhangi bir su hakkının varlığını, niteliğini ve miktarını ve hak sahiplerinin kimler olduğunu saptamak amacıyla soruşturma yapmak;

(e) Yukarıda sözü edilen amaçlarla arizî olarak ilgili olan veya o amaçlar için gerekli görülen tüm diğer şeyleri yapmak:

Ancak-

(i) Su İşleri Dairesi Müdürü ve Su İşleri Dairesi Müdürünün yetkisiyle hareket eden kişiler, herhangi bir araziye, araziyi işgalinde bulunduran kişiye en az yirmi dört saat önce yazılı olarak ön ihbarda bulunmadıkça, araziyi işgalinde bulunduran kişinin rızasını almadan girmez;

(ii) Su İşleri Dairesi Müdürü ve Su İşleri Dairesi Müdürünün yetkisiyle hareket eden kişiler, herhangi bir binayı Kaymakamın onayı alınmadıkça ve binayı işgalinde bulunduran kişiye de en az yirmi dört saat önce yazılı olarak ön ihbarda bulunulmadıkça binayı işgalinde bulunduran kişinin rızasını almadan girmez; ve
(iii) bu maddenin (8). fıkrası uyarınca tazminat ödenir.

2.Bu maddenin (1). fıkrasının (d) bendi amaçları için yapılan her soruşturma 8.madde kuralları uyarınca yapılır ve söz konusu kurallar, gerekli değişikliklerle bu gibi soruşturmalara uygulanır ve Su İşleri Dairesi Müdürü 8. madde ile Su Komiserlerinin haiz ve kullanma yetkisine sahip oldukları tüm yetkilere ve onları kullanma hakkına sahip olur.

(3) Deneyimlerin veya soruşturmanın (1).fıkarda öngörüldüğü üzere tamamlanması üzerine Su İşleri Dairesi Müdürü Bakanlar Kuruluna bir rapor sunar ve Bakanlar Kurulu, hakkında deneyim veya soruşturma yapılan herhangi bir su ile ilgili olarak su tesisleri yapılmasını kararlaştırırsa, Su İşleri Dairesi Müdürü, bir beyanname hazırlar ve bu beyannameye yapılan soruşturmada verilen şahadete ve yapılan deneyimlerde elde edilen sonuçlara göre her kişinin veya grubun, tersi kanıtlanıncaya kadar, hak sahibi olduğu su miktarını ve bu miktarı hangi belirli noktada alma hakkına sahip olduğunu kaydeder. Su İşleri Dairesi Müdürü, söz konusu beyannamenin bir suretini ilgili olduğu suyun bulunduğu köyün göze çarpan bir yerine asar ve beyannamenin içerdiği hususlara itirazı olan herhangi bir kişinin itirazını beyannamenin asıldığı tarihten başlayarak bir ay içinde yapması gerekir.

(4) Bu gibi itirazlar, beyannameye itiraz eden kişinin davacı, Su İşleri Dairesi Müdürünün ise davalı olarak gösterileceği ve beyannamenin düzeltilmesini isteyen bir dilekçe ile suyun bulunduğu ilçenin Kaza Mahkemesinde başlatılacak bir dava yoluyla yapılır ve bu gibi itirazlarla ilgili Mahkeme kararlarına karşı normal hukuk davaları kararlarında olduğu biçimde ve aynı kısıtlamalara bağlı olarak istinaf edilebilir.

Ancak, Kaza Mahkemesi bu Yasa uyarınca tüm dilekçeleri dinleme ve karara bağlama konusunda sınırsız yargı yetkisine sahiptir.

(5) Beyanname, asıldığı tarihten bir ay geçtikten sonra tüm kişiler bakımından, yapılan itirazlar dışında, kesin ve bağlayıcı olur ve içerdiği tüm hususlarda bu Yasa amaçları bakımından kesin delil teşkil eder.

(6) Bakanlar Kurulu, Su İşleri Dairesi Müdürünün beyannamesinde kayıtlı olan su miktarı üzerindeki kişisel hakların değer, miktar ve yerlerini saptayıp kayda geçirmek üzere üç Su Komiseri tayin eder ve bu amaç için 7, 8, 9, 10, 11 ve 12. Madde kuralları ilgili maddeye uygulandıkları gibi bu maddeye de, gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, uygulanırlar.

(7) Su Komiserlerince bu Yasa uyarınca yapılan bir soruşturma sonucu, Su İşleri Dairesi Müdürünün hazırladığı beyannamede herhangi bir kişi veya grup adına kaydedilen su miktarı o kişi veya grubun hak sahibi olduğu gerçek su miktarından fazla ise, beyannamedeki miktar ona göre azaltılır ve meydana gelen herhangi bir fazlalık, Devletçe, ilgili su tesisleri amaçları için kullanılır.

(8) Bu maddenin (1). fıkrası ile verilen yetkilerin kullanılması sonucu herhangi bir zarar veya ziyana uğrayan kişiler, uğradıkları zarar veya ziyan için talep sahibi ile Kaymakam arasında anlaşma yoluyla kararlaştırılacak veya (9). fıkra uyarınca takdir edilecek bir tazminat almaya hak kazanırlar:

Ancak, tazminat talebi, tazminat talebine neden olan eylem, konu veya şeyin tamamlanmasından itibaren iki ay içinde yapılmadığı takdirde, herhangi bir tazminat ödenmez.

(9) (a) Bu maddenin (8). fıkrası kurallarına binaen yapılan bir tazminat talebiyle ilgili olarak talebin alınmasından itibaren bir ay içinde talep sahibi tazminat konusunda Kaymakamla bir anlaşmaya varmazsa, Kaymakam, tazminat talebine konu teşkil eden arazinin bulunduğu Kaza Mahkemesine başvuruda bulunarak tazminat miktarının takdir edilmesi için meselenin hakeme havale edilmesini ister. Bunun üzerine, Mahkeme, tarafların Mahkeme huzurunda isbatı vücut etmeleri için bir gün tayin eder ve tayin edilen tarihin Kaymakama ve tazminat talebinde bulunan kişiye bir ihbarnameyle tebliğini sağlar.

(b) (i) Tayin edilen günde tüm taraflar isbatı vücut eder ve hakem olarak birer kişi gösterirse, Kaza Mahkemesi o kişileri hakem olarak tayin eder;

(ii) Herhangi bir taraf isbatı vücut etmekte veya bir hakem tayin etmekte kusur ederse, Kaza Mahkemesi o taraf namına bir hakem tayin eder;

(iii) Kaza Mahkemesi, hakemlerin tayin edilmesi üzerine, hakemlerin kararlarını dosyalayaçakları süreyi saptar ve bu süreyi herhangi bir zaman uzatabilir;

(vi) Hakemlerin kararı Kaza Mahkemesince verilen direktife göre dosyalanır.

(v) Hakemler, Kaza Mahkemesince saptanan süre içinde bir anlaşmaya varmakta veya kararlarını dosyalamakta kusur ederlerse, Mahkeme tek hakem olur.

(vi) Kaza Mahkemesi, tahkim işlerinde izlenecek yöntem ve tahkim işleri ve hakem kararı için ödenecek harçlar dahil olmak üzere tahkim işleri masrafları ve bu masrafların kimin tarafından karşılanacağı konusunda haklı göreceği herhangi bir emri verebilir.

(vii) Anlaşmaya varmaları halinde hakemlerin kararı veya tek hakem olarak görev yapması halinde Mahkemenin kararı kesin olur ve böyle bir karara karşı istinaf edilmez.

(10) Bu madde amaçları bakımından "Kaza Mahkemesi" bir Kaza Mahkemesinin herhangi bir yargıcını da içerir.

Su Haklarının İlgililerce Kullanılmasına Olanak Sağlanması 2, 24/49

14.Yapılan su tesisleri nedeniyle suyun Devletin mutlak malı sayıldığı durumlarda, Devlet, Sicilde veya Su İşleri Dairesi Müdürünün beyannamesinde kayıtlı su haklarının ilgililerce kullanılmasına olanak sağlar; ancak, bu hususa bağlı kalınması koşuluyla, su tesisleri yapıldığı için Devletin mutlak malı sayılan tüm sular Devletçe satılabilir veya elden çıkarılabilir.

Tarifnamenin Su Komiserlerince Hazırlanması

15. Bu Yasanın 6.maddesi uyarınca veya bu madde amaçları için özel olarak, tayin edilen Su Komiserleri su tesislerinin yapılmasından sonra mümkün olan en erken bir zamanda, durum gerektirdiğinde, aşağıdaki hususları belirleyen ve bu Yasada "Tarifname" diye anılacak olan bir kayıt hazırlar-

(a) Su tesislerinden yararlanan veya yararlanabilecek durumda olan araziyi (her meselede arazinin yüzölçümü verilmek suretiyle) ve arazi sahiplerinin veya araziyi tasarruflarında bulunduran kişilerin adlarını;

(b) Su tesislerinden yararlanan veya yararlanabilecek durumda olan kişilerin adlarını.

Su Komiserleri, Tarifnameyi hazırlamak amacıyla yeminle veya yeminsiz beyanla şahadet kabul edebilir ve böyle bir yemin veya yeminsiz beyanla kasten yalan şahadet veren herhangi bir kişi, bir yargı işleminde yalan şahadet vermiş gibi aynı cezalara çarptırılabilir.

Tarifnameye Uygulanan Kurallar

16. Yukarıda sözü edilen Tarifnamenin tamamlanması üzerine Su Komiserleri Tarifnamenin bir suretini Kaymakama tevdi eder ve bunun üzerine 9, 10, 11 ve 12. maddeleri kuralları uygulanabildikleri kadarıyla, tarifnameye uygulanırlar.

Arazi İktisabı Veya Engellerin Kaldırılması İçin Tavsiye

17. Planlama ve İnşaat Dairesi Müdürü veya Bakanlar Kurulunca su tesislerinin gözetimiyle görevlendirilen başka bir kamu görevlisi, üzerine su tesisleri yapılması amacıyla herhangi bir arazinin iktisap edilmesini tavsiye etme yetkisine sahip olduğu gibi herhangi bir bina veya yapının veya su tesislerine engel teşkil eden başka bir nesnenin kaldırılmasını veya ona müdahalede bulunulmasını da tavsiye edebilir. Böyle bir tavsiyede bulunulması üzerine, tavsiyeyi yapan kamu görevlisi tavsiyesinin bir suretini iktisap edilecek araziye veya kaldırılacak veya müdahalede bulunulacak bina veya yapıyı veya su tesislerine engel teşkil eden başka nesneyi gösteren bir plânla birlikte Kaymakama gönderir.

Menfaat

18. Kaymakam, tavsiyeyi Bakanlar Kurulunun onayına sunmadan

Sahiplerine
İhbarname

önce iktisap edilmesi tasarlanan arazide veya kaldırılması veya müdahalede bulunulması tasarlanan bina veya yapıda veya başka nesnede menfaati olan menfaat sahiplerine, tasarlanan iktisap, kaldırma veya müdahale hakkında bilgi veren ve ilgili plânı inceleyebileceklerini ve yapmak isteyecekleri herhangi bir itirazı ihbarnamenin tebliğinden itibaren altı hafta içinde yapabileceklerini bildiren bir ihbarnamenin tebliğ edilmesini sağlar. Altı haftanın sona ermesinden sonra, Kaymakam, ilgili tavsiye ve plânları, yapılan itirazlarla birlikte, Bakanlar Kuruluna sunar.

Bakanlar
Kurulunca
Onaylama

19. Bakanlar Kurulu, sunulan plânı onaylar ve söz konusu arazinin iktisap edilmesini veya su tesislerine engel teşkil eden bina veya yapının veya başka nesnenin kaldırılmasını veya ona müdahalede bulunulmasını uygun bulursa, Resmi Gazetede yayımlayacağı bir bildiriyle iktisap, kaldırma veya müdahaleyi onaylayabilir ve bunun üzerine arazi iktisap edilir veya su tesislerine engel teşkil eden bina veya yapı veya başka nesne kaldırılır veya ona müdahalede bulunulur ve böylece iktisap edilen arazi veya kaldırılan veya müdahalede bulunulan bina veya yapı veya başka nesne için aşağıda öngörüldüğü biçimde tazminat ödenir. Tazminat bir icarın sona erdirilmesi sonucu meydana gelen zarar veya ziyanın tazminini de içerebilir.

Arazinin
Devletin Malı
Olması ve
Planlama İnşaat
Dairesi
Müdürünün
Engelleri
Ortadan
Kaldırma
Yetkisi

20. Bakanlar Kurulu, herhangi bir arazinin iktisap edilmesini onayladığını bir bildiriyle Resmi Gazetede yayımladığında, söz konusu arazi tüm yükümlülüklerinden arınmış olarak tamamen Devletin malı olur. Bakanlar Kurulunun onayının yayımlanması, Tapu ve Kadastro Dairesi Müdürünün Bakanlar Kurulunca onaylanan plân uyarınca kayıtlarda gerekli değişikliği yapması için yeterli yetki teşkil eder. Bakanlar Kurulu, su tesislerine engel teşkil eden herhangi bir bina veya yapının veya başka nesnenin kaldırılmasını veya ona müdahalede bulunulmasını onayladığını bir bildiriyle Resmi Gazetede yayımladığında, Plânlama ve İnşaat Dairesi Müdürü veya başka kamu görevlisi, su tesislerine engel teşkil eden bina veya yapıyı veya başka nesneyi, Bakanlar Kurulunca onaylanan plân uyarınca, kaldırmaya veya ona müdahalede bulunmaya hemen başlayabilir.

Tanzimatın
Kararlaştırılması
43/55 Sayılı
Yasaya Ek
Birinci Cetvel'in
7. Maddesi

21. Bakanlar Kurulu onayının yayımlandığı tarihten başlayarak bir ay içinde, menfaat sahipleri iktisap edilen arazi için veya su tesislerine engel teşkil eden bina veya yapının veya başka nesnenin kaldırılması veya ona müdahalede bulunulması için, ödenecek tazminat konusunda Kaymakamla bir anlaşmaya varmazsa, tazminat kamu amaçları için arazi iktisabını öngören yürürlükteki herhangi bir Yasa uyarınca kararlaştırılır.

Bakanlar
Kurulunun
Satma V.S.
Yetkisi 43/55
Sayılı Yasaya
Ek İkinci
Cetvelin 6.
Maddesi

22. Bakanlar Kurulu, bu Yasa uyarınca iktisap edilen herhangi bir arazinin iktisap amaçları için gerekli olan miktardan fazla olan kısmını satabilir, icar edebilir ve takas edebilir.
Ancak, söz konusu arazi veya sözkonusu arazinin herhangi bir kısmı kimden iktisap edilmişse o kişi, fazla araziye, Devletin kendinden satın aldığı fiyat veya o fiyatla orantılı olan bir fiyat karşılığında öncelikle geri satın alma hakkına sahiptir.

Düzenleyici
İşler

23. Yapılan su tesisleri, bir geçit hakkının veya bir su geçirme hakkının kullanılmasını engellediği durumlarda, Bakanlar Kurulu uygun görürse, söz konusu hakkın iktisap edilmesini onaylama yerine, engelin giderilmesi veya hakkın su tesislerinin yapılmasından önce olduğu gibi veya ona en yakın biçimde kullanılmasını mümkün kılmak amacıyla gerekli olan geçit, köprü, menfez, su yolu veya başka su geçitlerinin yapılmasını ve bakım ve onarımlarını sağlar.
Bakanlar Kurulu, söz konusu düzenleyici işlerin sağlanması amacıyla esas su işleri için gerekliymiş gibi arazi iktisap etmek yetkisine sahiptir.

Vergi Veya
Harçların
Revizyona Tabi
Tutulması

24. Bu Yasa uyarınca tarhedilebilen tüm vergi veya harçlar Bakanlar Kurulunca zaman zaman revizyona veya değişikliğe tabi tutulabilir.

Vergi Veya
Harçların
Öncelikli
Olması
Fasıl 67

25. Bu Yasa uyarınca tarhedilebilen tüm vergi veya harçlar, Devletçe sağlanan Ödünç Tohumluk Yasasıyla veya onu değiştiren herhangi bir değişiklik Yasasıyla, önceden tesis edilmiş yükümlülüklerin saklı kalması koşuluyla, su tesislerinden yararlanan veya yararlanma olasılığı olan arazilerin ürünleri üzerinde tesis edilmiş birinci derecede yükümlülük teşkil eder.

Vergi Veya
Harçların
Tahsili
48/77

26*. Bu Yasa uyarınca tarhedilebilen tüm vergi veya harçlar Kamu Alacaklılarının Tahsili Usulü Yasası uyarınca tahakkuk eder ve tahsil edilir:
Ancak, 15 Kasım 1977 tarihinden önce tahakkuk eden ve Nizamnamede belirlenmiş tarih veya tarihlerde ödenmemiş bulunan vergi veya harçların miktarları %25 oranında artırılır.
Söz konusu vergi veya harçlar, %25 artışla birlikte Kamu Alacaklılarının Tahsili Usulü Yasasının 57. Maddesinde belirtilen süre içinde ödenmezse, söz konusu Yasanın 44. maddesinde öngörülen %/10 gecikme zammı da eklenerek tahsil edilir.
***Yasanın 26. Maddesi 48/77 sayılı Kamu Alacaklılarının Tahsili Usulü Yasasının 55. Maddesine dayanılarak o Yasa uygun olarak düzenlenmiştir.**

Acil
Durumlarda
Zorunlu
Çalıştırma
Yetkisi

27. (1) Su Tesisleri veya civarlarındaki mallar herhangi bir ani tehlikeyle karşı karşıya kalırsa, söz konusu su tesislerinden sorumlu kişi su tesislerinden altı mile kadar uzaklıkta bulunan köy veya yerlerin sağlam bünyeli sakinlerini, tehlikenin giderilmesi için yapılacak işlerde yardım etmeye çağırabilir.

(2) Böyle bir çağrı, köyün kilise çanının çalınmasıyla veya bir tellâl aracılığıyla veya sağlam bünyeli sakinlere bu Yasa uyarınca yardımları istendiğini duyurmaya yeterli sayılacak başka bir yoldan yapılabilir.

(3) Böylece çalıştırılan kişilerin emekleri, emek hangi ilçeden sağlanmışsa o ilçedeki geçerli rayiç bedel üzerinden ödenir.

(4) Sağlam bünyeli her sakin çağrıldığında, makul bir sebebi veya özürü olmaksızın (makul bir sebebi veya özürü olduğunu kanıtlama yükü ilgili sakine aittir) yardım etmekte kusur ederse, mahkûmiyeti halinde on şiline kadar para cezasına çarptırılabilir.

"Sağlama
Bünyeli Sakin"

(5) Bu madde "sağlam bünyeli sakin", aklî veya bedeni bir sakatlık nedeniyle elle iş yapma gücünü yitirmemiş köyün on sekiz ile altmış yaşları arasındaki tüm erkek sakinlerini anlatır ve kapsar; ancak tüm dinlere mensup din adamlarını, Belediye Başkanlarını, Muhtarları, öğretmenleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kamu hizmetlerinde sürekli olarak görevli olan kişileri kapsamaz.

Suçlar ve
Cezalar

28. (1) Herhangi bir kişi, su tesislerini veya su tesislerinin herhangi bir kısmını kasten zarara uğratar veya tahrip ederse veya su işlerine bağlı herhangi bir suyun akışına veya dağıtımına kasten müdahale ederse, suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde on iki aya kadar hapis cezasına veya on liraya kadar para cezasına veya bu gibi cezaların her ikisine birden çarptırılabilir.

(2) Herhangi bir kişi, herhangi bir kusur veya görevi ihmal sonucu su tesislerini veya su tesislerinin herhangi bir kısmını zarara uğratar veya tahrip ederse veya su tesislerine bağlı herhangi bir suyun akışına veya dağıtımına müdahale ederse veya müdahale edilmesine sebep olursa, mahkumiyeti halinde on liraya kadar para cezasına çarptırılabilir.

(3) Herhangi bir kişi, su tesislerinden veya su tesislerinin herhangi bir kısmından su çalar veya haksız olarak su alır veya taşır veya çeker veya aşırırsa, mahkumiyeti halinde on iki aya kadar hapis cezasına veya on liraya kadar para cezasına veya bu gibi cezaların her ikisine birden çarptırılabilir.

(4) Herhangi bir kişi, Kaymakamın izni olmaksızın herhangi bir sudan su alır veya taşır veya kullanırsa veya su almak veya kullanmak için herhangi bir tertibat yaparsa, mahkumiyeti halinde on liraya kadar para cezasına çarptırılabilir.

(5) Herhangi bir kişi, bu Yasa uyarınca yapılan Tüzük kurallarına

aykırı davranır veya onlara uymakta kusur ederse, mahkumiyeti halinde on liraya kadar para cezasına çarptırılabilir.

(6) Bu Yasanın öngördüğü cezalara ek olarak Kaymakamın izni olmaksızın su almak veya kullanmak amacıyla yapılan tertibatın masraflar tertibattan sorumlu kişiye ait olmak üzere, kaldırılması veya yok edilmesi suçu yargılayan Mahkemece emrolunur, meğer ki Kaymakamın yazılı rızası başka türlü verilmiş olsun:

Ancak, Kaymakam söz konusu yazılı rızasını verirken, gerekli veya uygun göreceği kayıt ve şartları koşabilir:

Tüzük

29. (1) Bakanlar Kurulu, bu Yasa amaçlarını yerine getirmek amacıyla Resmi Gazetede yayımlanacak Tüzük yapabilir.

(2) Özellikle ve yukarıdaki yetkinin genelliğine bakılmaksızın söz konusu Tüzük-

(a) Su tesislerinden yararlanan veya yararlanma olasılığı olan araziye, genel olarak veya herhangi bir ürünle ilgili olarak tarhedilebilen en yüksek vergiyi saptayabilir; veya

(b) Su tesislerinden yararlanan veya yararlanma olasılığı olan herhangi bir kişiye genel olarak veya herhangi bir ürünle ilgili olarak tarhedilebilen en yüksek vergiyi saptayabilir:

Ancak tarhedilebilen en yüksek vergiyi saptarken-

(i) harcanan sermaye üzerinden ödenen faiz;

(ii) bir itfa fonu için yeterli provizyon;

(iii) aşınma, bakım ve onarım masrafları ve idare; ve

(iv) sigorta konuları gözönünde tutulur;

(c) Su tesislerinden yararlanan veya yararlanma olasılığı olan arazi veya kişilere genel olarak veya herhangi bir ürünle ilgili olarak yukarıda sözü edilen tarhedilebilen en yüksek vergi miktarını aşmamak üzere, tarh edilebilen gerçek vergi miktarını bir emirnameyle saptaması için Ziraat Dairesi Müdürüne yetki verebilir:

Ancak, bu yetkiye dayanarak Ziraat Dairesi Müdürünce saptanacak bu gibi bir vergi, cari en yüksek vergi esas alınarak hesaplanacak on yıllık vergiye eşit bir miktarın defaten ödenmesi suretiyle hafifletilebilir.

(d) Bu Yasa uyarınca Tarifnamenin hazırlanmasında Su Komiserlerinin sahip oldukları yetkileri ve onlarca izlenecek yöntemi belirleyebilir.

Nehir ve
Saireden İçme
Suyu Alma
Hakkı

30. Bu Yasanın içerdiği hiçbir kural herhangi bir kişinin herhangi bir nehir, pınar, dere, su yolu, göl veya su birikintisinden su içmesini veya hayvan sulamasını veya desti, varil veya benzeri bir kapla ev maksatları için su almasını kısıtlar şeklinde yorumlanmaz, ancak, hiçbir kimse, bu Yasada. öngörülen durumlar dışında su tesislerinden herhangi bir amaç için su alma hakkına sahip değildir.

Koruma

31. 1897 Sulama Yasasının* yürürlükten kaldırılmış olması, o Yasa uyarınca yapılan veya inşa edilen tesisleri veya yapılan Tüzükleri etkilemez ve söz konusu tesisler veya Tüzükler bu Yasa uyarınca yapılmış su tesisleri veya bu Yasa uyarınca yapılmış Tüzük sayılır.

***Bu yasa ile yürürlükten kaldırılmıştır.**